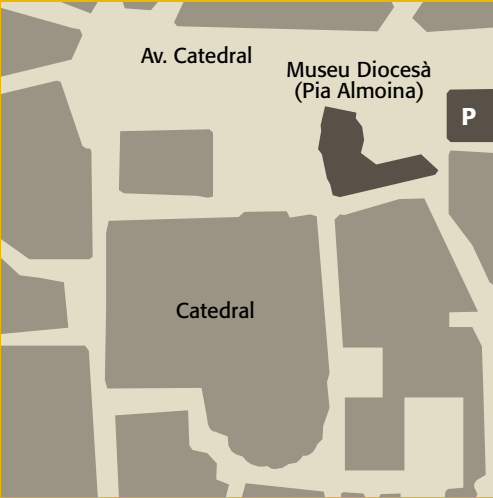

ORA ET LABORA
LITÚRGIA, CULTE I ORACIÓ. VIDA DOMÈSTICA

Reliquiari de l'Epifania. Anònim italià. Primera meitat del segle XVII
Reliquiari Ostensori. Anònim espanyol. Segle XVII i principis del XVIII
Reliquiari de Santa Cecília. Escola castellana. Segle XVII o XVIII
Reliquiari de Sant Isidre Llaurador. Anònim espanyol. Segle XVII
Nen Jesús adormit abraçant la creu. Anònim espanyol. Segle XVII
Nen Jesús adormit. Escola espanyola. Finals del segle XVI
Nen Jesús adormit. Anònim espanyol. Segle XVIII
Reliquiari del Lignum Crucis. Castella. Vers 1500 i 1550
Calze. Escola madrilenya o alcalaina. Segon quart del segle XVII
Naveta. Sicília. Entre 1645 i 1647
Encenser. Sicília. 1645–1647
Gerro i Suler. Anònim espanyol. Segona meitat del segle XVII
Gerro de beure. Talavera de la Reina. Segona meitat del segle XVIII
Gerra vinatera. Talavera de la Reina. Finals del segle XVII
Gibrella conventual. Talavera de la Reina. Finals del segle XVII
Comptador. Taller conventual. Segona meitat del segle XIX
Prensa. Taller conventual. Segona meitat del segle XIX
Habitació de religiosa. Atribuït a Toribio Álvarez
Crist crucificat. Anònim espanyol. Segle XVII
Pilda d'aigua benèda. Talavera de la Reina o Puente del Arzobispo. Segona meitat del segle XVIII
Bagul. Escola castellana. Segle XVII-XVIII

clausures

TRESORS ARTÍSTICS EN ELS CONVENTS
I MONESTIRS MADRILENYS

Museu Diocesà de Barcelona
del 24 d'abril al 10 de juny del 2007

Horaris:
24 abril – 6 maig: Tots els dies: 10–20 h.
7 maig – 10 juny: De dilluns a dissabte: 10–14 h. i 16–20 h.
Diumenges: 11–15 h.

Organitza

Comunidad de Madrid
Consejería de Cultura i Esports
Direcció General de Patrimoni Històric
Sots-direcció General de Difusió i Gestió

Amb la col·laboració de

Arxidiòcesi de Madrid
Arxidiòcesi de Barcelona
Bisbat de Getafe
Bisbat d'Alcalá de Henares
Patrimoni Nacional

Prestadors

Convent de Carmelites descalces de Madrid
Convent de San Bernardo d'Alcalá de Henares
Convent de Santa Úrsula, Concepcionistes Franciscanes d'Alcalá de Henares
Església parroquial de San Ginés
Monestir cistercenc del Santísimo Sacramento de Boadilla del Monte
Monestir de Concepcionistes Franciscanes de Madrid
Monestir de las Descalzas Reales de Madrid
Monestir de la Inmaculada i San Pascual, Germanes Clarisses de Madrid
Monestir de Ntra. Sra. de la Esperanza d'Alcalá de Henares
Monestir de Santa Catalina de Siena d'Alcalá de Henares
Monestir de Santa Isabel de Madrid
Monestir de Trinitàries de San Ildefonso de Madrid
Monestir del Corpus Christi de Madrid
Primer Monestir de la Visitación de Santa María (Saleses) de Madrid
Reial Monestir de la Encarnación de Madrid
Tercer Monestir de la Visitación de Santa María (Saleses) de Madrid

clausures

TRESORS
ARTÍSTICS
EN ELS CONVENTS
I MONESTIRS
MADRILENYS

VIDA CONVENTUAL
SERVEI DE DÉU. RECERCA DE LA PERFECCIÓ CRISTIANA

Retrato de Sor Ana Dorotea de Austria. Pedro Pablo Rubens. Vers 1628
Santa Humbelina. Angelo Nardi. Segle XVII
Retrat de cinc religioses concepcionistes franciscanes. Juan Carreño de Miranda. 1653
Retrat de religiosa Trinitària. Anònim espanyol. Segle XVII
Cartes de professió. Escola madrilenya. Segle XVIII

ELS FUNDADORS
CULTE ALS SANTS

Sant Bernat i Sant Benet adorant el Santíssim Sacrament. Gregorio Ferro. Segle XVIII
Santa Clara d'Assís. Pedro de Mena. 1675
San Pedro de Alcántara. Pedro de Mena (Taller). 1663
Santa Teresa de Jesús. Anònim espanyol. Segle XVII
Estigmatització de Sant Francesc d'Assís. Luca Giordano. Segle XVII

LA IMATGE DE DEU
VIDA DE CRIST: INFÀNCIA, PASSIÓ I MORT

Crist jacent. Francisco Camilo. Segle XVII
El Salvador. Antonio de Pereda. 1655
Nativitat. Luis Tristán. Segle XVII
Déu Pare. Alonso del Arco. Segona meitat del segle XVII
Expositor de la Santíssima Trinitat. Anònim romà. Segle XVIII
Crist Baró de Dolors. Anònim espanyol. Segle XVII
Ecc Homo. Juan Antonio Escalante. 1663

EXALTACIO DE LA MARE DE DÉU
DEVOCIONS MARIANES

Sant Joaquim i Santa Anna amb la Mare de Déu Nena. Anònim espanyol. Segle XVII–XVIII
Mare de Déu de la Ilet. Anònim espanyol. Segle XVII–XVIII
Mare de Déu de Bellem. Anònim espanyol. Segle XVII

Santa Teresa de Jesús
Anònim espanyol
Segle XVII

Mare de Déu de Bellem
Anònim espanyol
Segle XVIII

Retrato de Sor Ana Dorotea de Austria
Pedro Pablo Rubens
1628

Santa Clara d'Assís
Pedro de Mena
1675

Quan el soroll tot ho envaeix i arriba a ser insuportable, el silenci és un bé preuat que es fa imprescindible. I en el silenci la veu interior es torna audible i el seu murmuri arriba per fer-se present d'una manera misteriosament callada. És el gran silenci de l'interior de les clausures. I en aquesta clausura triada, amb una alegria i felicitat que brolla des del més profund, potser d'una manera incomprensible, les seves residents troben la pau precisa per trobar sentit a les paraules del salm 19: *Des del profund a tu clamo Senyor, escolta la meua veu. A l'aixopluc de les comunitats que les congrega i per l'esperit que va animar els seus fundadors i fundadores, guarden amb cel la història i l'art que tanquen entre els seus murs. I aquest patrimoni amagat és el que surt ara per ser mostrat a tots. Aquests tresors artístics, que donen sentit a l'expressió d'un sentiment religiós, constitueixen, també, l'expressió de l'art del seu temps.*

San Pedro de Alcántara
Pedro de Mena, (Taller)
1663

Calze
Escola madrilenya o alcalaina
Segon quart del segle XVII

Gerro de beure
Talavera de la Reina
Segona meitat del segle XVIII

Crist Baró de Dolors
Anònim espanyol
Segle XVII

Crist jacent
Francisco Camilo
Segle XVII

El Salvador
Antonio de Pereda
1655

Els rostres d'aquells sants i santes, pintats i esculpits pels millors artistes de la seva època, que buscaven representar les virtuts que donaren sentit a les seves vides, mostren, també, la pau, la serenitat, la dolçor, o la fortalesa d'uns homes i dones del seu temps transcendint el sentit religiós per esdevenir representacions de l'art. En la decoració dels recipients i plats i en la profusa decoració de calzes, navetes i encensers, es troba el mestratge dels artesans i orfegres que van saber traslladar la tècnica i l'art del seu temps a la matèria que els dona forma. Les representacions del Déu dels cristians, en les seves formes de Pare Creador, Crist que pateix o Crist triomfant després de la Resurrecció, esdevenen, també, en la força expressiva dels gestos, les actituds i el talent de poder, de sofriment, o d'esplendor que l'esperit del Barroc va transmetre de la mà dels artistes dels segles XVII i XVIII.

I quan Maria, la verge mare, adquireix diferents rostres recordant als fidels la seva condició y esdevenint per a ells un objecte de culte, també aquests rostres expressen el profund sentit de la maternitat incitant a la tendresa, a la protecció o la bellesa interior. La representació infantil del seu fill, fet Déu, és també un altre referent que es fa present amb molta freqüència i en desenes de formes, assegut, ajagut, adormit o en braços de la seva mare, a les cel·les i les dependències privades de les congregacions religioses. Aquests Nens són també mostra de l'esmerç per donar una imatge de la condició humana en els seus primers anys de vida, adquirint aquesta doble condició de ser representacions del fill de Déu i de l'art barroc madrileny.

Nen Jesús adormit
Escola espanyola
Finals del segle XVI

Nen Jesús adormit abraçant la creu
Anònim espanyol
Segle XVII

Els tresors artístics guardats a les clausures dels convents i monestirs madrilenys són capaçs de transmetre les profundes i intenses formes de religiositat com a expressió del món de silenci i recolliment interior que envolta la vida de les congregacions religioses. Però també constitueixen peces fonamentals de la història del patrimoni cultural d'una societat, de la que els propis convents i monestirs en són part en l'intricat, i de vegades misteriós, conjunt de relacions que molts homes i dones establiren i estableixen amb el seu Déu. Un patrimoni històric que ha anat deixant les seves petjades profundes i contundents de vegades, amb prou feines imperceptibles i delicades d'altres, per passar a formar part de la memòria col·lectiva de tota una societat.

Cristo crucificado
Anónimo español
Siglo XVII

Retrat de cinc religioses concepcionistes franciscanes
Juan Carreño de Miranda
1653

